

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Rent drikkevand og sikker
kemi
J.nr. 2022-5215
Ref. ANLOG
Den 30. januar 2023

Godkendelsesordningen for sprøjtemidler og status for de 15 hyppigst fundne stoffer i grundvand

Vurdering af udvaskningsrisikoen

Vurdering af udvaskningsrisikoen følger af godkendelseskravene, som er specificeret i EU-lovgivningen. Her fremgår det, at koncentrationen af aktivstoffet eller relevante nedbrydningsprodukter med nogle få undtagelser ikke må forventes at ville overstige kravværdien på 0,1 mikrogram/L, der er fastsat i grundvandsdirektivet. Vurderingen af risikoen for udvaskning til grundvandet vurderes, som udgangspunkt ved brug af matematiske modeller. Danmark har af hensyn til nationale forhold fastsat skærpede krav i forhold til EU til anvendelse af disse grundvandsmodeller.

Disse nationale skærpede krav indebærer, at kravværdien på 0,1 mikrogram/L også gælder for ikke-relevante nedbrydningsprodukter og, at man bruger mere konservative værdier for pesticidstoffernes nedbrydning og binding i modelberegningerne, og resultaterne af modelleringerne vurderes også mere konservativt end i EU. F.eks. tillader man i EU fem overskridelser inden for en periode på 20 år, mens der i Danmark kun accepteres én overskridelse i samme periode ved modelberegningerne. De danske skærpede krav til grundvandsmodellerne medfører en ekstra beskyttelse af grundvandet i Danmark.

Ud over de skærpede danske krav til grundvandsmodellerne anvendes i Danmark også data fra Varslingsystem for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP) i vurderingen af udvaskningsrisikoen. I VAP testes godkendte sprøjtemidlers udvaskning under danske forhold på fem forsøgsmarker. Resultaterne fra VAP inddrages ved godkendelse af sprøjtemidler som en ekstra sikkerhed for, at der ikke sker uacceptabel udvaskning

Godkendelsesstatus for de 15 hyppigst fundne stoffer i grundvand

Ved præsentation af resultaterne fra NOVANA blev de 15 hyppigst fundne stoffer i grundvandsmonitoringen og vandværkernes boringskontrol præsenteret. Tabellen med disse 15 stoffer er gengivet på næste side. De rød markerede stoffer er nye stoffer i overvågningen. Hovedparten af disse stoffer er forbudt i dag, men Miljøstyrelsen oplyser, at følgende stoffer indgår i produkter (eller kan være nedbrydningsprodukter fra aktivstofferne i produkter), der i dag er godkendt som plantebeskyttelsesmidler eller biocider i Danmark:

- 1,2,4-triazol. Anvendelse af moderstoffer reguleret i 2014 og yderligere i 2022.
- Bentazon. Bentazons anvendelse blev reguleret i 1995 og yderligere i 2013 af hensyn til grundvandet.
- CGA 108906. Moderstoffet Metalaxyl-M blev begrænset i 2013 og yderligere i 2020 og er i dag kun godkendt i Danmark til anvendelse til bejdsning af frø til eksport og kun til frø som sås i væksthuse. Desuden er der i 2023 givet en dispensation til bejdsning af roefrø til eksport.

GRUMO-indtag 2021			Vandforsyningsindtag 2021		
Stofnavn	fund (%)	>0,1 µg/l (%)	Stofnavn	fund (%)	>0,1 µg/l (%)
DPC (desphenyl chloridazon)	25,0	13,2	DMS (N,N-dimethylsulfamid)	33,5	7,8
DMS (N,N-dimethylsulfamid)	21,9	3,1	DPC (desphenyl chloridazon)	22,8	6,0
1,2,4-Triazol	13,7	5,6	BAM (2,6-dichlorbenzamid)	14,7	1,4
MDPC (methyl-desphenyl-chloridazon)	13,5	4,9	MDPC (methyl-desphenyl-chloridazon)	5,5	0,7
R471811 (4-bis-amido-3,5,6-trichlorobenzenesulfonat ^a)	11,6	3,6	(2,6-dimethyl-phenyl-carbamoyl)-methansulfonsyre ^b	4,9	0,2
BAM (2,6-dichlorbenzamid)	10,1	2,8	Bentazon	3,0	0,1
DEIA	7,5	0,7	Dimethachlor ESA	2,3	0,3
LM6 (4-(tert-butylamino)-6-hydroxy-1-methyl-1,3,5-triazin-2(1H)-one) ^a	7,2	4,4	Alachlor ESA	1,4	0,3
LM5 (6-(tert-butylamino)-1,3,5-triazine-2,4-dion) ^a	6,4	2,8	4-CPP	1,4	0,2
Atrazin, desisopropyl-	3,9	0,1	Metribuzin-desamino-diketo	1,4	0,1
CTAS (chlorothalonilamid sulfonsyre - R417888)	3,2	0,8	1,2,4-Triazol	1,3	0,0
CGA 108906	2,4	0,5	CTAS (chlorothalonilamid sulfonsyre - R417888)	1,2	0,0
Atrazin, desethyl-	2,2	0,1	CGA 108906	1,0	0,0
Bentazon	2,0	0,6	Hexazinon	1,0	0,1